

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

**Handboek verantwoording
cultuursubsidies**

CULTUURFONDSEN

2025-2028

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Wetgeving en richtlijnen.....	3
1 Onderdelen van de verantwoording.....	5
2 Verantwoording van projectsubsidie	8
3 Modellen voor de verantwoording	14
4 Toelichting op de modellen	19

Inleiding

Het handboek verantwoording subsidies cultuurfondsen subsidieperiode 2025-2028 (hierna: handboek) is een nadere uitwerking van de verantwoordingsvoorschriften in de Regeling op het specifiek cultuurbeleid (hierna: Rsc).

Het handboek is bedoeld voor:

- fondsen die op grond van artikel 4c van de Wet op het specifiek cultuurbeleid een vierjaarlijkse instellingssubsidie voor de periode 2025-2028 ontvangen;
- fondsen die op grond van het Besluit op het specifiek cultuurbeleid een projectsubsidie ontvangen. Rapportage van de besteding van deze projectsubsidies vindt plaats door middel van uw reguliere jaarverantwoording dan wel door separate verantwoording. Zie hiervoor hoofdstuk 2 van het handboek.

Het gaat om:

- Stichting Mondriaan Fonds
- Stichting Nederlands Fonds voor Podiumkunsten
- Stichting Fonds voor Cultuurparticipatie
- Stichting Nederlands Fonds voor de Film
- Stichting Nederlands Letterenfonds
- Stichting Stimuleringsfonds Creatieve Industrie

Instellingen die op grond van artikel 2.8 van de Erfgoedwet belast zijn met het beheer van museale cultuurgoederen van de Staat of andere cultuurgoederen en daarvoor gesubsidieerd worden verantwoorden hun subsidie volgens de regels van het Handboek verantwoording subsidies Erfgoedwetmusea subsidieperiode 2025-2028 (zie www.cultuursubsidie.nl).

Voor rechtspersonen die op grond van artikel 4a van de Wet op het specifiek cultuurbeleid subsidie ontvangen geldt het Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen 2025-2028 (zie www.cultuursubsidie.nl).

Met uw jaarrekening en het bestuursverslag legt u jaarlijks verantwoording af aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: OCW) over de besteding van de verleende (project)subsidie(s). Uitgangspunten voor de verantwoording zijn uw beleidsplan, meerjarenbegroting voor de periode 2025-2028 en de verleningsbeschikking(en) voor de (project)subsidie(s).

Wetgeving en richtlijnen

1. Wetgeving en richtlijnen

Onder meer de volgende wet- en regelgeving en richtlijnen zijn van toepassing op de subsidieverstrekking:

- Burgerlijk Wetboek, Boek 2, Titel 9 (BW 2 Titel 9), met uitzondering van de afdelingen 1 en 11 tot en met 16;¹ -
- Wet op het specifiek cultuurbeleid (Wsc)
- Besluit op het specifiek cultuurbeleid (Bsc)
- Regeling op het specifiek cultuurbeleid (Rsc)
- Wet Normering Topinkomens (WNT)
- Beleidsregel verlaging cultuursubsidies
- Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, met name RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk)²
- De voorschriften over financiële derivaten in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 zijn overeenkomstig van toepassing, met uitzondering van de voorschriften over het treasury statuut, de artikelen 6,7 en 10 en de paragrafen 4 en 5. Een nadere toelichting is in de verleningsbeschikking opgenomen.
- De Europese³ en de nationale⁴ wet- en regelgeving inzake aanbestedingen.
- Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, artikel 18.

Bovenstaande wetten en regelingen zijn te vinden via de websites www.rijksoverheid.nl, www.cultuursubsidie.nl en/of www.wetten.nl.

¹ Met dien verstande dat de winst- en verliesrekening wordt vervangen door een exploitatierekening; op deze exploitatierekening zijn de bepalingen omtrent de winst- en verliesrekening van overeenkomstige toepassing. Bepalingen omtrent winst en verlies zijn van overeenkomstige toepassing op het exploitatiesaldo.

² Er is zoveel mogelijk aangesloten bij de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 640 (RJ 640 – organisaties zonder winstoogmerk). Daar waar specifieke wet- of regelgeving of subsidievoorschriften gelden die afwijken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving gaan deze vóór op de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

³ daarmee wordt bedoeld Europese richtlijnen 2014/23/EU betreffende het plaatsen van concessieopdrachten en 2014/24/EU betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten.

⁴ daarmee wordt bedoeld artikel 1.1 van de Aanbestedingswet 2012: de Aanbestedingswet 2012, het Aanbestedingsbesluit en de Gids Proportionaliteit.

2. Procedure

De definitieve verantwoording over het betreffende boekjaar dient u uiterlijk **op 30 april** na elk jaar van de vierjaarlijkse subsidieperiode in. Let wel: Krachtens artikel 18 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen dient u jaarlijks **voor 15 maart** uw jaarverslag op te stellen en aan OCW toe te sturen. Het jaarverslag beschrijft de taakuitoefening en het gevoerde beleid. Het jaarverslag beschrijft daarnaast het gevoerde beleid met betrekking tot de kwaliteitszorg⁵. Dit jaarverslag dient u ieder jaar **voor de derde woensdag in mei** ook aan beide Kamers der Staten-Generaal toe te sturen.

Na afloop van de vierjaarlijkse periode dient u **uiterlijk 5 mei 2029** uw jaarverantwoording over het laatste boekjaar in. Deze jaarverantwoording beschouwen wij tevens als de aanvraag tot vaststelling van de subsidie. Aan de hand van de ingediende verantwoording beoordeelt OCW of de subsidie/subsidies besteed is/zijn aan het doel waarvoor deze is/zijn verstrekt en wordt uw subsidie vastgesteld.

Als u naast de vierjaarlijkse instellingssubsidie één (of meer) projectsubsidie(s) heeft ontvangen, dan dient u tevens rekening te houden met de aanwijzingen in hoofdstuk 2 (Verantwoording projectsubsidie).

U ontvangt jaarlijks een circulaire waarin staat beschreven hoe u uw verantwoording of uw aanvraag tot vaststelling kunt aanleveren bij OCW. Wij verzoeken u kennis te nemen van deze circulaire en de aanwijzingen te volgen.

⁵ Het in dit artikel bedoelde jaarverslag moet niet worden verward met financiële jaarstukken. Conform artikel 34 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen dient de jaarrekening echter *tegelijk* met het jaarverslag worden ingediend.

1 Onderdelen van de verantwoording

De jaarlijkse verantwoording en de aanvraag tot vaststelling van de vierjaarlijkse subsidie bestaat uit drie onderdelen: de jaarrekening, het bestuursverslag en een kwantitatief activiteitenoverzicht. Daarnaast voegt de accountant een aantal accountantsproducten toe. Voor de verantwoording hanteert OCW voorgeschreven modellen, het is verplicht deze te hanteren. Hierna worden de vereisten voor de verschillende onderdelen van de verantwoording toegelicht.

1.1 Jaarrekening

De jaarrekening, als bedoeld in artikel 2.26 van de Rsc, bevat de volgende onderdelen:

- *Balans*
De balans dient opgesteld te worden volgens model I. Alle balansposten dienen te worden toegelicht.
- *Exploitatierekening*
De functionele exploitatierekening dient opgesteld te worden volgens model II. Op de functionele exploitatierekening geeft u een toelichting.

Gelieerde rechtspersonen (dochtermaatschappij van een rechtspersoon)

De jaarrekening van een ontvanger van een vierjaarlijkse instellingssubsidie gaat vergezeld van de jaarrekeningen van dochtermaatschappijen van de instelling als bedoeld in artikel 24a van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek of andere rechtspersonen waarop zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of waarover zij de centrale leiding heeft. In plaats van afzonderlijke jaarrekeningen van de dochtermaatschappijen kan een geconsolideerde jaarrekening worden ingediend, waarin de afzonderlijke jaarrekeningen van moeder en dochter(s) zijn opgenomen. De separate jaarrekening van de moedermaatschappij (de instelling, waarvoor u de vierjaarlijkse instellingsubsidie ontvangt) is onder meer bepalend voor de digitale invoer, de berekening van de eigen inkomsten en de toerekening aan het bestemmingsfonds OCW.

De jaarrekening moet (digitaal) gewaarmerkt zijn of dient op elke pagina een waarmerk, stempel of paraaf van de accountant te hebben.

1.2 Bestuursverslag

Het bestuursverslag als bedoeld in artikel 2.15 van de Rsc is zakelijk van aard en wordt ondertekend door het bestuur. Al dan niet in aanvulling op elementen die zijn voorgeschreven in de RJ 640 (organisaties zonder winstoogmerk), bevat het bestuursverslag een toelichting op de volgende onderwerpen:

- a. het exploitatieresultaat;
- b. de financiële positie, waarbij u, indien van toepassing, een toelichting op het beleggingsbeleid en eventueel de door u gebruikte financiële derivaten geeft;
- c. een inzichtelijke kwalitatieve beschrijving van de verrichte activiteiten in het afgelopen jaar en het al dan niet realiseren van de voorgenomen activiteiten;
- d. (indien van toepassing) het activiteitenverslag van de door u ontvangen ICB-projectsubsidie met een toelichting op de specifieke aandachtspunten die in de subsidiebeschikking zijn vermeld;
- e. (indien van toepassing) het activiteitenverslag van (een) projectsubsidie(s).
- f. een risicoparagraaf.

Basis voor de risicoparagraaf is de risicoanalyse over de volledige 4-jaarsperiode. De risicoparagraaf is een jaarlijkse actualisatie van deze risicoanalyse. U reflecteert hierin op de ontwikkeling van de risico's en het verloop van de algemene reserve en bestemmingsreserves.

Uitgaande van de primaire verantwoordelijkheid van fondsbestuur en Raad van Toezicht (interne governance), beredeneert u op basis van de risicoanalyse, op transparante wijze de benodigde algemene reserve voor het opvangen van bedrijfsvoeringsrisico's, oftewel een instellingsspecifieke norm die aan het begin van elke subsidieperiode wordt opgesteld en vastgesteld. De risicoanalyse geeft inzicht in:

- organisatie- en branche specifieke (externe) risico's;
- waarschijnlijkheid- en impactanalyse (o.a. financieel) van risico's in de toekomst;
- beheersmaatregelen met betrekking tot deze risico's;
- de gewenste algemene reserve in relatie tot de signaleringsgrenzen (zie hiervoor paragraaf 5.1.4).

Het gesprek tussen het fondsbestuur en het ministerie over het bestuursverslag vindt in elk geval plaats tijdens het jaarlijkse opdrachtgeversoverleg⁶.

1.3 Het kwantitatief activiteitenoverzicht

Het kwantitatief activiteitenoverzicht dient opgesteld te worden volgens model III in dit handboek en is geen object van accountantscontrole. Het betreft een beknopt inzichtelijk kwantitatief overzicht van de activiteiten die zijn verricht in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft. Deze verantwoording vormt geen onderdeel van de jaarrekening of het financieel verslag. Aanlevering bij OCW gebeurt separaat van de jaarrekening of het financieel

¹ Voorheen: monitorgesprek (zie brief van 25 juni 2021 met onderwerp 'Overlegstructuur OCW -rijkscultuurfondsen')

verslag.

1.4 Accountantsproducten

De jaarlijkse verantwoording wordt conform artikel 2.27 van de Rsc door uw accountant voorzien van de volgende producten:

- De controleverklaring bij de jaarrekening, opgenomen in uw jaarrekening onder *Overige gegevens* (RJ 640.303).
- Het rapport van bevindingen:
Indien de accountant een rapport van bevindingen heeft opgesteld, voegt u dat bij uw jaarverantwoording.

Voor de accountantscontrole dient de accountant de aanwijzingen te volgen van het Accountantsprotocol subsidies cultuurfondsen 2025-2028. Het protocol is bedoeld om, aanvullend op de geldende beroepsvoorschriften van de NBA, limitatief vast te leggen welke onderwerpen door de accountant moeten worden gecontroleerd.

2 Verantwoording van projectsubsidie

Hoofdstuk 5 van de Rsc is van toepassing op de verstrekking van projectsubsidies.

2.1 Projectsubsidie kleiner dan € 25.000

Als een projectsubsidie over de gehele looptijd kleiner is dan € 25.000 zal de minister de subsidie ambtshalve vaststellen binnen 22 weken na de in de verleningsbeschikking vermelde einddatum van het project. Dit betekent dat u geen aanvraag tot vaststelling hoeft in te dienen en over het project ook geen specifieke verantwoording of activiteitenverslag hoeft op te nemen. Wel kan de minister u verzoeken aan te tonen dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden voorwaarden.

2.2 Projectsubsidie vanaf € 25.000 tot € 125.000

Als een projectsubsidie € 25.000 of meer, maar minder dan € 125.000 bedraagt, dan dient u binnen 18 weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht een aanvraag tot vaststelling in, vergezeld van een activiteitenverslag (artikel 5.11, lid 3 van de Rsc). Dit activiteitenverslag neemt u op in het bestuursverslag van uw instellingssubsidie op een zodanige wijze dat de activiteiten van de projectsubsidie afzonderlijk herkenbaar zijn en gerelateerd aan de activiteiten van het projectplan van de projectsubsidie (art. 5.11, lid 1 en 4 van de Rsc).

Aan de hand van dit activiteitenverslag toont u aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

Het activiteitenverslag bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten. De inrichting van het verslag komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan. Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie (artikel 5.11, lid 3 van de Rsc).

2.3 Projectsubsidie vanaf € 125.000 als onderdeel van de reguliere jaarverantwoording

U dient binnen 18 weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht, een aanvraag tot vaststelling in, bestaande uit een activiteitenverslag en een financieel verslag. U kunt ervoor kiezen om de verantwoording van uw projectsubsidie(s) op te nemen in de jaarlijkse verantwoording. (art. 5.10, lid 2 van de Rsc). Dit doet u als volgt:

- a. u neemt het activiteitenverslag op in het bestuursverslag van uw instellingssubsidie op een zodanige wijze dat de activiteiten van de projectsubsidie afzonderlijk herkenbaar zijn en gerelateerd aan de activiteiten van het projectplan van de projectsubsidie (art. 5.11, lid 1 en 4 van de Rsc).
- b. de financiële eindverantwoording over het project van de projectsubsidie neemt u op in de reguliere door een accountant gecertificeerde jaarrekening, op zodanige wijze dat de baten en lasten met betrekking tot het project afzonderlijk kunnen worden afgelezen (art. 5.11, lid 2 en 5, van de Rsc). Dit betekent dat dit een onderdeel van de accountantscontrole is. U kunt onderstaand model gebruiken voor de verantwoording van de projectsubsidie.

Model: Verantwoording van (project)subsidies, aflopend per ultimo verslagjaar

<i>Omschrijving</i>	<i>Toewijzing</i>	<i>Bedrag</i>	<i>Totale kosten</i>	<i>Te</i>
		<i>van</i>		<i>verrekenen</i>
		<i>toewijzing</i>		<i>ultimo</i>
		<i>g</i>		<i>verslagjaar</i>
	<i>kenmerk</i>	<i>Datum</i>	EUR	EUR
	[...]	[--/--/--]		EUR
Project [X]				
1. Activiteit A			1.	1.
2. Activiteit B			2.	2.
3. Activiteit C; etc.			3.	3.
		Totaal		
Project [Y]	[...]	[--/--/--]		
1. Activiteit A			1.	1.
2. Activiteit B			2.	2.
3. Activiteit C; etc.			3.	3.
		Totaal		

2.4 Projectsubsidie vanaf € 125.000 in separate verantwoording

Optioneel kunt u er ook voor kiezen om de verantwoording van een projectsubsidie separaat in te dienen. In dat geval dient u binnen 18 weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk

moeten zijn verricht een aanvraag tot vaststelling in, vergezeld van een activiteitenverslag, een financieel verslag en een controleverklaring.

a. Het activiteitenverslag (art. 5.11, lid 3 van de Rsc):

Aan de hand van dit activiteitenverslag toont u aan dat de activiteiten waarvoor subsidie is verleend, zijn verricht en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen.

Het activiteitenverslag bevat een overzicht van de werkzaamheden waarvoor subsidie is verleend en van de daarmee bereikte resultaten. De inrichting van het verslag komt overeen met de inrichting van het activiteitenplan. Het verslag bevat, voor zover van toepassing, een analyse van verschillen tussen de voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten, vermeld in het activiteitenplan, en de feitelijke realisatie.

b. Het financieel verslag (art. 5.12, lid 1):

- geeft een zodanig inzicht dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd over de besteding van de subsidie door de subsidieontvanger;
- sluit aan op de indeling van de begroting die voorafgaand aan de subsidieverlening is ingediend;
- geeft een toelichting bij belangrijke verschillen tussen financieel verslag en begroting;
- is te relateren aan de activiteiten in het activiteitenverslag.

c. Controleverklaring (art. 5.12, lid 2):

- Het financieel verslag gaat vergezeld van een verklaring van een accountant.
- Voor de verklaring gebruikt u het Model controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie. Zie hiervoor het Accountantsprotocol subsidies cultuurfondsen 2025-2028.

2.5 Projectsubsidies met een looptijd over meerdere boekjaren

De minister kan bij projectsubsidies met een doorloop over meerdere jaren om een tussentijdse verantwoordingvragen. In de beschikking kunt u vinden aan welke verantwoordingseisen u moet voldoen. De vereisten zijn, daar waar van toepassing, gelijk aan de hierboven beschreven verantwoordingseisen, de aanvraag tot vaststelling uitgezonderd. De aanvraag tot vaststelling vindt aan het einde van de projectperiode van de projectsubsidie plaats. Dit is binnen 18 weken na afloop van de datum waarop de activiteiten uiterlijk moeten zijn verricht.

De financiële verantwoording van projectsubsidies met een looptijd over meerdere boekjaren neemt u in tussentijdse boekjaren op zodanige wijze op in de jaarrekening dat de baten en lasten met betrekking tot het project afzonderlijk kunnen worden afgelezen (art. 5.11, lid 2 en 5, van de Rsc).

In de tussenliggende boekjaren neemt u een per balansdatum nog niet besteed deel van de subsidie, conform RJ 640.204 en RJ 274, apart herkenbaar op de balans op als vooruit ontvangen subsidie (onder de kortlopende

of langlopende schulden). Indien dit bedrag besteed wordt in een betreffend jaar dient u dit vrijgevalen bedrag in uw jaarrekening in de exploitatierekening te boeken als subsidie publieke middelen. Hieronder vindt u een model dat u kunt gebruiken voor de verantwoording van de projectsubsidie.

Model: Verantwoording van (project)subsidies, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing	Bedrag van toewijzing	Saldo 01-01- 20xx	Ontvangen t/m verslagjaar	Lasten in verslagjaar	Total e kosten	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
	Kenmerk -datum	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Project [X]	[...]						
Project [Y]	[...]						
Totaal							

2.6 Projectsubsidies Internationaal Cultuurbeleid

Specifiek voor de verantwoording van activiteiten van de projectsubsidie voor internationaal cultuurbeleid geldt het volgende.

- Het activiteitenverslag van de ICB-projectsubsidies neemt u op in het bestuursverslag. In het verslag geeft u een toelichting op de specifieke aandachtspunten die in de beschikking tot subsidieverlening zijn vermeld.
- Het kwantitatief overzicht vult u conform onderstaand model in, in het jaarverantwoordingsformulier. Gegevens over de buitenlandse bezoekersprogramma's dient u hierin ook te verwerken. De specificatie van gehonoreerde projecten levert u aan in een aparte bijlage. Hiervoor kunt u onderstaand model gebruiken.

	aantal	bedrag
Totaal ontvangen aanvragen	--	€ __
Totaal gehonoreerde aanvragen	--	€ __

Specificatie per gehonoreerd project

naam instelling	naam project	type activiteit	(sub-) discipline	land	aangevraagd bedrag ⁷	gehonoreerd bedrag ⁸	ICB-doelstelling ⁹
...	...	--	--	--	€__	€__	D1 , D2, D3 of IES

⁷ Aangevraagd bedrag: alleen invullen indien van toepassing.

⁸ Gehonoreerd bedrag: u vult hier het bedrag in dat aan een aanvrager is verleend. Indien het project door uw eigen fonds is uitgevoerd, neemt u het bedrag op dat aan het betreffende project is besteed.

⁹ Doelstelling 1 betreft een sterke positie van de Nederlandse culturele sector in het buitenland door zichtbaarheid, uitwisseling en duurzame samenwerking; doelstelling 2 is het met Nederlandse cultuuruitingen ondersteunen van de bilaterale relaties met andere landen en doelstelling 3 is de kracht van de culturele en creatieve sector gebruiken voor het bevorderen van duurzame ontwikkeling, met de Sustainable Development Goals (SDG's) als richtinggevend kader. Zie voor verdere uitleg bij de doelstellingen p. 8 van het Beleidskader Internationaal Cultuurbeleid 2025-2028. Ten slotte kan in deze kolom aangeven worden welke middelen aan Internationale Erfgoedsamenwerking zijn besteed.

3 Modellen voor de verantwoording

3.1 Model I voor de Balans

ACTIVA	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
Vaste activa		
I. Immateriële vaste activa		
II. Materiële vaste activa		
III. Financiële vaste activa		
Totale vaste activa		
Vlottende activa		
IV. Voorraden		
V. Totaal Vorderingen:		
• Vorderingen subsidie OCW		
• Voorwaardelijke vordering		
• Overige vorderingen		
VI. Effecten		
VII. Liquide middelen		
Totale vlottende activa		
TOTALE ACTIVA		

PASSIVA	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
Eigen vermogen		
I. Algemene reserve		
II. Bestemmingsreserves		
III. Bestemmingsfonds OCW		
IV. Overige bestemmingsfondsen		
Totale eigen vermogen		
Voorzieningen		
V. Voorzieningen		
Totale voorzieningen		
Langlopende schulden		
VI. Subsidieverplichtingen		
VII. Nog te verlenen subsidies		
VIII. Nog te realiseren apparaatskosten		
IX. Overige langlopende schulden		
Totale langlopende schulden > 1 jaar		
Kortlopende schulden		
X. Subsidieverplichtingen		
XI. Nog te verlenen subsidies		
XII. Nog te realiseren apparaatskosten		
XIII. Overige kortlopende schulden		
Totale kortlopende schulden < 1 jaar		
TOTALE PASSIVA		

3.2 Model II Exploitatierekening

BATEN	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
Opbrengsten			
I. Directe opbrengsten			
• Lager vastgestelde subsidies			
• Ingetrokken Subsidies			
• Sponsorinkomsten			
• Overige inkomsten			
II. Indirecte opbrengsten			
Totale opbrengsten			
Subsidies/ Bijdragen			
III. Subsidie OCW			
IV. Overige subsidies/bijdragen:			
• Overige subsidies uit publieke middelen			
• Bijdragen uit private middelen:			
• waarvan particulieren incl. vriendenverenigingen			
• waarvan bedrijven			
• waarvan private fondsen			
• waarvan goede doelenloterijen			
Totale Subsidies/Bijdragen			
TOTALE BATEN			

LASTEN	Huidig boekjaar	Begroting	Vorig boekjaar
I. Apparaatskosten			
• Personeelslasten			
• Materiele lasten			
Totale Apparaatskosten			
II. Activiteitenlasten			
• Programma's en projecten			
• Verleende subsidies			
• Overige activiteitenlasten			
Totale Activiteitenlasten			
TOTALE LASTEN			
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING			
Saldo rentebaten/ lasten			
EXPLOITATIERESULTAAT			
Aantal fte gemiddeld			
Aantal fte ultimo			
RESULTAATBESTEMMING			
<u>Toevoeging/Onttrekking aan:</u>			
<u>Bestemmingsreserves</u>			
Aantal fte gemiddeld			
Aantal fte ultimo			

3.3 Model III voor kwantitatief activiteitenoverzicht

U hebt in het kader van de subsidie een beleidsplan en begroting ingediend. De aan u verleende subsidie is bestemd voor de activiteiten zoals vermeld in het beleidsplan en voorzien in de begroting (voor zover van toepassing: in gewijzigde of aangevulde en door OCW goedgekeurde opzet). Met andere woorden, de activiteiten die u dient te verrichten zijn door u zelf aangegeven in uw beleidsplan. U neemt in het bestuursverslag een kwalitatieve beschrijving van de verrichte activiteiten op. Deze worden ieder jaar gemonitord en aan het eind van de subsidieperiode beoordeeld. Geef het aantal door het fonds georganiseerde activiteiten aan. Breng onderscheid aan in de soort activiteit en het aantal deelnemers per soort activiteit.

Daarnaast vragen we u aan de hand van het onderstaande overzicht op inzichtelijke wijze een kwantitatief beeld te geven van het aantal aanvragen dat u ontvangt, het budget dat u besteedt aan de verschillende regelingen en het soort activiteiten dat u verricht. Vervolgens geeft u een overzicht van de nog vast te stellen en vastgestelde subsidies.

N.B. - Het kwantitatief activiteitenoverzicht is geen object van accountantscontrole.

RAPPORTAGE FONDS	
Aanvragen	Financiën
Aantal ontvangen aanvragen	Besteed budget per regeling ¹⁰
Aantal honoreringen	De nog vast te stellen en vastgestelde subsidies
Aantal afwijzingen	
Aantal bezwaarschriften	
Aantal beroepschriften	
Aantal klachten	

¹⁰ Gelieve het verschil aan te geven tussen al lopende regelingen en nieuwe regelingen in het boekjaar

4 Toelichting op de modellen

4.1 Toelichting op model I voor de balans

Het is niet toegestaan van model I af te wijken. Voor specificaties van de in het model vermelde hoofdposten gelden geen voorschriften.

4.1.1 *Vaste activa*

Als u subsidie ontvangt voor investering in vaste activa, dan vindt verantwoording van de subsidie niet plaats in de exploitatierekening. U neemt de investering op in de balans. De ontvangen subsidie neemt u op onder de *Langlopende schulden* met als sub post *Investeringssubsidie* in de toelichting. Deze post *Investeringssubsidie* valt vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering en wordt opgenomen onder de baten.

Ditzelfde geldt voor activa verkregen om niet (schenking) of uit sponsoring. Deze dienen gewaardeerd te worden tegen de reële waarde. De daarvoor verkregen sponsoring/schenking neemt u op in de toelichting onder Langlopende schulden als sub post *Sponsoring/Schenking*.

Aandachtspunt:

De baten in de vorm van goederen of diensten dienen gewaardeerd te worden tegen de reële waarde en tegen die reële waarde opgenomen te worden onder de baten. Het gaat hier bijvoorbeeld om verkrijging van een pand voor een bedrag lager dan de reële waarde, dan wel “om niet” of tegen gereduceerd tarief verrichten van diensten door een notaris. Vrijwilligerswerk wordt niet opgenomen. Indien dit belangrijk is voor de bedrijfsvoering maakt u hiervan melding in het bestuursverslag (RJ 640.204). Indien van belangrijke baten in de vorm van zaken of diensten de waarde niet op betrouwbare wijze kan worden geschat, wordt hiervan in de toelichting melding gemaakt (RJ 640.407).

4.1.2 *Vlottende activa*

U splitst de post *Vorderingen* in de posten *Vordering subsidie OCW*, *Voorwaardelijke vordering OCW* en *Overige vorderingen*.

Voor de post *Vordering subsidie OCW* geldt het volgende: u neemt afzonderlijk de toegezegde, nog niet ontvangen (meerjarige) subsidies van OCW op (inclusief toegezegd subsidies voor apparaatskosten), zoals vermeld in de subsidiebeschikking en de wijzigingen (inclusief aanvullende subsidieverlening en loon- en prijsbijstellingen) daarop. Eventuele (beperkende) voorwaarden genoemd in de subsidiebeschikking, zoals bijvoorbeeld goedkeuring van de begroting van het ministerie van OCW door de wetgever, dient u te vermelden in de toelichting.

De subsidievoorschotten die u ontvangt van OCW komen in mindering op de post *Vordering subsidie OCW*. Als toelichting daarbij meldt u het kenmerk van de subsidiebeschikkingen.

De post *Voorwaardelijke vordering OCW* geeft de geclausuleerde vordering op OCW aan. Deze vordering vervangt de door OCW verstrekte garantie naar aanleiding van de liquiditeitsuitname in 2002 en kan worden ingeroepen als de continuïteit van de door OCW goedgekeurde activiteiten in gevaar komt. Om te kunnen beoordelen of de vordering niet tot liquiditeitsproblemen leidt is het gewenst de liquiditeitsontwikkeling te blijven monitoren. De liquiditeitspositie is een vast onderdeel van het jaarlijkse monitorgesprek naar aanleiding van de jaarverantwoording.

Tegenover de *Vordering subsidie OCW* verantwoordt u de posten *Nog te verlenen subsidies* en *Nog te realiseren apparaatskosten*, beiden over de gehele subsidieperiode. Het bedrag van de *Nog te realiseren apparaatskosten* bepaalt u op basis van het verhoudingspercentage zoals opgenomen in uw meerjarenbegroting. Verder maakt u bij deze posten een onderscheid in een kortlopend en een langlopend deel.

Indien in het laatste jaar van de vierjarige subsidieperiode subsidieverplichtingen voor de volgende subsidieperiode worden aangegaan, mogen deze verplichtingen niet ten laste worden gebracht van de posten *Nog te verlenen subsidies* en *Nog te realiseren apparaatskosten*.

4.1.3 *Eigen vermogen*

Bij het maken van onderscheid tussen algemene reserve, bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen volgt u de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 640 (RJ 640.310-318).

U dient jaarlijks het saldo van de rentebaten minus rentelasten en/of de baten uit teruggevorderde subsidies¹¹ toe te voegen aan het *Bestemmingsfonds OCW* tenzij op basis van de risicoanalyse gemaakte afspraken met OCW blijkt dat de algemene reserve lager is dan benodigd. Zie voor toelichting de risicoparaagraaf. De resultaatbestemming voorziet u van een toelichting. Dit is de wijze waarop het exploitatieresultaat aan een (bestemmings)reserve of bestemmingsfonds wordt toegerekend en/of op een andere wijze wordt aangewend,

Aan het einde van de vierjaarlijkse periode wordt het restant van de balansposten *Nog te verlenen subsidies* en *Nog te realiseren apparaatskosten* verantwoord in het *Bestemmingsfonds OCW*. Over de bestemming van de resterende middelen in het *Bestemmingsfonds OCW* zal bij de vaststelling van de subsidie van de betreffende subsidieperiode een beslissing worden genomen. Dit betekent dat

¹¹ Bij een lagere vaststelling

subsidieverplichtingen voor de volgende subsidieperiode niet mogen worden aangegaan ten laste van deze resterende middelen in het *Bestemmingsfonds OCW*. Een voorstel tot resultaatbestemming dient u voor te leggen aan OCW. U verwerkt uw voorstel niet in het eigen vermogen, zolang niet door OCW goedgekeurd (zie ook hieronder Aandachtspunt b.).

Aandachtspunten:

- a. Het verloop van de algemene reserve, bestemmingsreserves en -fondsen dient te worden toegelicht. De relatie tussen lasten in de exploitatierekening en uitputting van de bestemmingsreserves en -fondsen dient u eveneens toe te lichten. Ook de relatie met de resultaatbestemming (dotaties en aanwending) dient u inzichtelijk te maken en nader toe te lichten. In de toelichting op het verloop van de algemene reserve wordt een signaleringsgrens gehanteerd van 1, 5 en 10%¹². De gehanteerde signaleringsgrenzen worden toegelicht in de risicoparagraaf (zie Bestuursverslag).

Indien bestemmingsreserves zijn gevormd specifiek voor bedrijfsvoeringsrisico's, dan worden deze hierin meegenomen. Als de reserve op het eerste gezicht relatief laag lijkt (kleiner dan 1% van de jaaromzet) legt u uit hoe de risico's voldoende beheerst worden zodat de continuïteit niet in gevaar komt. Bij hoge reserves (hoger dan 5%) legt u uit op welke wijze een eventuele ruimte ('passief geld') op korte termijn bestemd kan worden.

Onder bedrijfsvoeringsrisico's vallen onder andere onvoorziene extra apparaatskosten, alsnog te verlenen subsidies als gevolg van bezwaarschriften en verplicht te verstrekken frictiekostenvergoedingen in geval van toepassing van artikel 4:51 van de Awb bij meerjarige subsidies. Hieronder valt niet het risico op frictiekosten aan de zijde van het fonds zelf dat veroorzaakt wordt door beëindiging of forse terugval in OCW-subsidie. Op voorhand gaat OCW niet akkoord met het aanleggen van een algemene risico voor dit doel.

- b. Bestemmingsreserves voor nieuw beleid kunnen alleen met toestemming van OCW worden gevormd voor een afgebakend doel en een afgebakende periode. Na afloop van deze periode vloeit het niet bestemde deel automatisch terug naar het bestemmingsfonds OCW en kan daardoor een herbestemming krijgen.

4.1.4 Voorzieningen

Bij deze post staat het u vrij subposten te gebruiken naar eigen inzicht. Volg bij het treffen van voorzieningen de bepalingen in artikel 374 BW 2 Titel 9 en tevens de actuele Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, RJ 252. Deze richtlijn geeft de voorwaarden aan waaronder een voorziening getroffen kan worden en de wijze waarop deze toegelicht moet worden.

U neemt in de toelichting in ieder geval het verloop van de voorziening, de waarderingsmethode en korte

¹² Het percentage algemene reserve wordt berekend door de hoogte van de algemene reserve af te zetten tegen de gemiddelde jaaromzet over de periode 2021-2024. De gemiddelde jaaromzet is bepaald op basis van het door OCW verstrekte subsidieoverzicht over de periode 2021-2024 waarbij de totale subsidie (instelling- en projectsubsidies) wordt gedeeld door 4 jaren

omschrijving van de aard van de voorziening op (zie RJ 252.2).

4.1.5 *Subsidieverplichtingen*

Onder *Subsidieverplichtingen* neemt u de subsidies op die u in het boekjaar hebt verleend, voor zover deze subsidies nog niet zijn betaald. Van een subsidieverplichting is sprake indien u het besluit tot verlening van een (meerjarig) subsidie schriftelijk heeft meegedeeld aan de subsidieontvanger. Het betreft hier dus een in rechte afdwingbare subsidieverplichting.

In de toelichting geeft u het verloop aan tussen de beginstand en de eindstand van de subsidieverplichtingen aan subsidieontvangers. Hierbij wordt tenminste onderscheid gemaakt in de mutaties in verband met verleende subsidies, vastgestelde subsidies en betalingen op verleende subsidies.

Aandachtspunten:

- a. In de balans maakt u onderscheid tussen kortlopende (opeisbaar binnen een jaar) en langlopende subsidieverplichtingen. Het is toegestaan het onderscheid tussen kortlopende en langlopende subsidieverplichtingen op basis van een onderbouwde inschatting in de toelichting te vermelden. Met deze inschatting moet duidelijk worden wanneer de subsidieverplichtingen tot betalingen zullen leiden. De langlopende subsidieverplichtingen dienen in de toelichting te worden uitgesplitst naar de jaren waarin de betaalbaarstelling wordt verwacht.
- b. Indien u subsidieverplichtingen voor de volgende subsidieperiode wilt aangaan, dan wel subsidieverplichtingen voor de lopende subsidieperiode wilt aangaan boven het bedrag waarvoor u door het ministerie van OCW een (meerjarig) subsidie is verleend, dan dient u bij het verlenen van deze subsidies schriftelijk een voorbehoud te maken voor het verkrijgen van subsidie van het ministerie van OCW. Deze voorwaardelijke verplichtingen worden gespecificeerd zichtbaar gemaakt als *Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen*. Dit zal zich vooral voordoen aan het einde van de subsidieperiode. De voorwaardelijke verplichtingen zullen ten laste van de door het ministerie van OCW te verlenen subsidies van de volgende subsidieperiode worden gebracht.

4.1.6 *Nog te verlenen subsidies en Nog te realiseren apparaatskosten*

Zie voor deze posten de toelichting bij de post *Vordering subsidie OCW* in de paragraaf *Vlottende activa*, hiervoor. In de toelichting wordt het verloop van deze posten aangegeven in relatie tot de subsidiebaton OCW in de exploitatierekening. Zie verder ook de toelichting bij de post *Subsidie OCW* in

de paragraaf *Toelichting op model II voor de functionele exploitatierekening*, hierna.

4.1.7 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voorwaardelijke (subsidie)verplichtingen worden hier opgenomen (zie de toelichting in de paragraaf Subsidieverplichtingen, hiervoor), waaronder de verplichtingen aangegaan in het laatste jaar van de subsidieperiode met betrekking tot de jaren van de nieuwe subsidieperiode.

4.2 Toelichting op model II voor de functionele exploitatierekening

Het is niet toegestaan van model II af te wijken. Voor specificaties van de in het model vermelde hoofdposten gelden geen voorschriften. Aan de batenkant wordt onderscheid gemaakt tussen opbrengsten en subsidies/bijdragen. Onder die laatste categorie worden de subsidies van andere overheden en/of bijdragen van particulieren begrepen. Opbrengsten kunnen worden beschouwd als eigen inkomsten. De lasten worden onderscheiden naar apparaatskosten en activiteitenlasten. Voor een nadere uitleg van genoemde posten, zie hieronder.

4.2.1 Begrotingskolom

Zorg ervoor dat cijfers in de kolom Begroting overeenstemmen met de meerjarenbegroting die de minister heeft goedgekeurd. Voor een goed inzicht licht u de materiële verschillen tussen de opgenomen begroting en de realisatie toe.

Het kan voorkomen dat in de loop van de subsidieperiode substantiële wijzigingen in de jaarbegroting optreden ten opzichte van de meerjarenbegroting. In dat geval hanteert u de meest recente door de Raad van Toezicht of bestuur goedgekeurde, jaarbegroting als referentiepunt en licht u de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de door OCW goedgekeurde meerjarenbegroting toe. Kleine afwijkingen op de laatst goedgekeurde begroting als gevolg van inflatie behoeven niet te worden toegelicht

4.2.2 Baten

Bij deze post wordt onderscheid gemaakt tussen *Opbrengsten*, *Subsidies* en *Bijdragen*. De *Opbrengsten* worden gesplitst naar *Directe opbrengsten* en *Indirecte opbrengsten*.

I. *Directe opbrengsten*

Onder de *Directe opbrengsten* verantwoordt u alle inkomsten die in enige relatie staan tot uw kernactiviteiten. U maakt onderscheid tussen *Lager vastgestelde subsidies*, *Ingetrokken subsidies* en *Overige inkomsten* zoals sponsoring. Deze opbrengsten dienen afzonderlijk als opbrengsten te worden verantwoord en mogen niet gesaldeerd worden met de activiteitenlasten.

Onder de opbrengsten uit *Lager vastgestelde subsidies* verantwoordt u alle bedragen die lager zijn vastgesteld dan het bedrag van de oorspronkelijk verleende subsidie. De Ingetrokken subsidies verantwoordt u afzonderlijk. Een ingetrokken subsidie wordt juridisch aangemerkt als niet verleende subsidie, zodat de middelen hiervan in de subsidieperiode beschikbaar blijven voor te verlenen subsidies.

Sponsorinkomsten betreffen alle inkomsten uit sponsoring door ondernemingen. Sponsoring wordt gedefinieerd als de overeenkomst tussen een onderneming (de sponsor) die geld of een dienst levert, en een culturele instelling of een organisator van een cultureel evenement (de gesponsorde), die communicatiemogelijkheden, toegangskaarten en/of overige faciliteiten als tegenprestatie levert in verband met de door de gesponsorde te verrichten culturele activiteit. Onder sponsoring wordt niet verstaan reclame. In de toelichting op de exploitatierekening maakt u een onderscheid tussen sponsoring in financiële middelen en sponsoring in natura (zie ook het aandachtspunt bij 5.1.2).

Overige inkomsten zijn inkomsten die een directe relatie hebben met uw kernactiviteiten en niet onder publiek- en sponsorinkomsten vallen. Bedragen die u onder deze post opneemt, dient u in de toelichting te specificeren en de aard daarvan te omschrijven.

II. *Indirecte opbrengsten*

Indirecte opbrengsten zijn opbrengsten die geen of een indirecte relatie hebben met uw kernactiviteiten. U verantwoordt hier baten zoals verhuur onroerend goed of vergoedingen voor het uitlenen van personeel.

III. *Subsidie OCW*

Verantwoord de *Subsidie OCW* als bate voor hetzelfde bedrag als bij *Verleende subsidies* en *overige*

activiteitenlasten onder de activiteitenlasten. Op deze wijze vindt een exacte matching van activiteitenlasten en subsidiebatens plaats. Indien in enig jaar een bedrag als bate is verantwoord in verband met ingetrokken subsidies, dient dit bedrag in mindering gebracht te worden op de als bate verantwoorde subsidie OCW.

Een ingetrokken subsidie wordt juridisch aangemerkt als niet verleende subsidie. Deze middelen blijven in de subsidieperiode beschikbaar voor te verlenen subsidies.

Voor wat betreft de programmagelden en projecten geldt hetzelfde als hierboven. Er vindt een matching plaats met de activiteitenlasten van programma's en projecten, zoals verantwoord onder de activiteitenlasten. Als bate wordt hier opgenomen het deel van de projectsubsidie dat is besteed aan het betreffende project of programma.

Voor het bedrag van de verantwoorde apparaatskosten wordt eveneens eenzelfde bedrag aan subsidiebatens opgenomen.

De in een jaar verantwoorde *Subsidie OCW* brengt u in mindering op de *Nog te verlenen subsidies*, respectievelijk de *Nog te realiseren apparaatskosten* op de balans.

IV. Overige subsidies/ bijdragen

Onder *Overige subsidies uit publieke middelen* geeft u een opsomming van alle overige niet-structurele subsidies, zowel van binnenlandse als buitenlandse overheden als van fondsen die subsidie ontvangen van een overheid. Bepalend is of de subsidie is verstrekt door of namens een overheid. Van het laatste is sprake als de overheid invloed heeft op de verdeling van de subsidies. Het gaat om de volgende categorieën:

- subsidies die rechtstreeks zijn verstrekt door het Rijk (ministeries, agentschappen, rijksdiensten, ambassades etc.),
- subsidies van gemeenten, provincies of waterschappen,
- subsidies van een zelfstandig bestuursorgaan,
- subsidies van een gemeentelijk of provinciaal fonds (zoals het Amsterdams Fonds voor de Kunst),
- subsidies van (andere) organisaties met publiekrechtelijke rechtspersoonlijkheid (zoals de Taalunie) de Europese Unie,
- subsidies van buitenlandse overheden of buitenlandse publieke fondsen en art councils.

Subsidie van een publiek-privaat fonds wordt verantwoord als subsidie van een publiek fonds. In de toelichting dient vermeld te worden of de betreffende subsidies een incidenteel dan wel structureel karakter hebben (RJ 640.409). In de toelichting dienen eventuele subsidievoorwaarden vermeld te worden en in hoeverre subsidieafrekeningen nog niet door de subsidieverlener zijn goedgekeurd (RJ 640.411).

N.B. Loonkostensubsidies saldeert u met de loonkosten.

Bijdragen uit private middelen

De post *Bijdragen uit private middelen* is onderverdeeld naar herkomst van de middelen. De volgende private partijen worden onderscheiden: *particulieren*, *bedrijven*, *private fondsen* en *goededoelenloterijen*.

- *Bijdragen private middelen – particulieren incl. vriendenvereniging*
Onder *Bijdragen van private partijen -particulieren* verantwoordt u alle contributies, schenkingen, donaties of legaten en bijdragen van vriendenvereniging van particulieren. Deze bijdragen hoeft u verder niet te specificeren.
- *Bijdragen private middelen - bedrijven*
Onder *Bijdragen van private partijen - bedrijven* verantwoordt u alle contributies, schenkingen, donaties of legaten en bijdragen van vriendenverenigingen van bedrijven. Deze bijdragen hoeft u verder niet te specificeren.
- *Bijdragen private middelen - private fondsen*
Onder *Bijdragen van private partijen - private fondsen* verantwoordt u alle bijdragen van private fondsen. Voorbeelden van private fondsen zijn: VandenEnde Foundation, VSB fonds, Fonds 21, het Cultuurfonds, Turing Foundation, Ammodofonds. Bedragen die u in deze post opneemt, dient u in de toelichting te specificeren en de aard daarvan dient u te omschrijven.
- *Bijdragen private middelen – goededoelenloterijen*
Onder *Bijdragen van private partijen - goededoelenloterijen* verantwoordt u alle bijdragen van goede doelenloterijen zoals bijvoorbeeld de Vriendenloterij. Deze hoeft u verder niet te specificeren.

4.2.3 Lasten

Bij deze post wordt onderscheid gemaakt tussen Apparaatskosten (*Personeelslasten* en *Materiele lasten*) en Activiteitenlasten uitgesplitst naar *Programma's en projecten* (personeel en materieel), *Verleende subsidies* en *Overige activiteitenlasten*.

I. Apparaatskosten

Onder *Apparaatskosten* wordt verstaan alle uitgaven voor personeel en materieel die nodig zijn om de organisatie te doen functioneren. Ze worden ook wel gedefinieerd als 'alles behalve de uitgaven aan activiteiten'. De apparaatskosten worden uitgesplitst in personeelslasten en materiele lasten.

1. Personeelslasten

Tot de *Personeelslasten* worden gerekend de uitgaven voor personeel voor de ondersteuning van het primaire proces. U kunt alle personeelskosten die verbonden zijn aan subsidieverlening en advisering over subsidieaanvragen als personeelslasten verantwoorden. De uitgaven voor personeel voor de

ondersteuning van programma's en projecten, die separaat worden bekostigd, worden verantwoord onder de *Programma's en projecten*. Personele lasten omvatten tenminste de bruto salarissen, werkgeversdeel sociale lasten, vakantiegeld, kosten pensioenpremie en kosten inhuur. U dient de personele lasten toe te lichten in overeenstemming met de toelichtingsvereisten in RJ 640.413 en RJ 271 Personeelsbeloningen (waaronder paragraaf 7 vereisten voor Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector).

2. *Materiele lasten*

De *Materiele lasten* kunnen worden onderverdeeld in huisvestingslasten, kantoorlasten, algemene publiciteitslasten en afschrijvingslasten (de bedrijfsvoering).

II. *Activiteitenlasten*

1. *Programma's en projecten*

U dient hier alle apparaatskosten en verleende project- of programmasubsidies te verantwoorden die verbonden zijn aan programma's of projecten waarvoor u een separate (project)subsidie ontvangt en die bekostigd worden uit deze subsidie. Worden personeels- en materiele lasten bekostigd uit de instellingssubsidie dan verantwoordt u deze kosten onder posten 1 of 2 (apparaatskosten). In de toelichting specificeert u deze kosten per project in geval deze separaat verantwoord en afgerekend moeten worden (zie ook hoofdstuk 3, Projectsubsidies). Per project maakt u een uitsplitsing in apparaatskosten (personeels- en materiele lasten) en verleende project- of programmasubsidie. In de toelichting vermeldt u de wijze waarop kostentoerekening aan activiteiten plaatsvindt (RJ 640 412).

2. *Verleende subsidies*

In de toelichting op de exploitatierekening maakt u onderscheid tussen de verleende subsidies aan de (meerjarige activiteiten)regelingen en de verleende project- of programmasubsidies, waarvoor geen separate (project)subsidie is ontvangen.

3. *Overige activiteitenlasten*

Onder *Overige activiteitenlasten* worden gerekend andere activiteiten dan die direct samenhangen met de subsidieverlening en advisering over subsidieaanvragen. Dit kan bijvoorbeeld een symposium, tentoonstelling of een onderzoek zijn.

Aandachtspunten:

- a. Alle subsidies die zonder voorbehoud zijn verleend, worden verantwoord onder 'activiteitenlasten' ten laste van het boekjaar waarin u de subsidie heeft verleend, ongeacht het jaar waarin de subsidie wordt betaald. Hierbij is bepalend of de subsidieontvangende partij recht kan doen gelden op een bepaald bedrag (juridisch afdwingbare verplichtingen). In het kwantitatief activiteitenoverzicht (model III) geeft u vervolgens een overzicht van de nog vast te stellen en vastgestelde subsidies (zie ook RJ 640.202).
- b. U rapporteert uw apparaatskostenpercentage jaarlijks door uw totale apparaatskosten in dat jaar af te zetten tegen de door u ontvangen subsidie in dat jaar. Het principe van *comply and explain* wordt toegepast voor wat betreft het voldoen aan het vastgelegde percentage apparaatskosten uit uw meerjarenbegroting. Naast het jaarlijkse percentage rapporteert u door middel van een berekening de gemiddelde apparaatskosten over de gehele meerjarige subsidieperiode.
- c. Personele lasten omvatten tenminste de bruto salarissen, werkgeversdeel sociale lasten, vakantiegeld en pensioenpremie.

4.2.4 *Aantal fte*

Het aantal medewerkers in Full Time Equivalent (fte) dat ultimo boekjaar in dienst is bij het fonds wordt aangegeven in de toelichting conform Model II Exploitatierekening. Dit geldt ook voor het gemiddelde aantal medewerkers in fte dat gedurende het boekjaar in dienst is geweest bij het fonds. U dient rekening te houden met de feitelijk aanwezige bezetting (exclusief vacatures) voor zover in dienst van het fonds.

4.2.5 *Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum*

U dient, voor zover van toepassing in de toelichting een opgave op te nemen van de gebeurtenissen na balansdatum met belangrijke financiële gevolgen en de omvang ervan (RJ 640.414).

Dit is een uitgave van het
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en

Wetenschap Publicatie via:

www.cultuursubsidie.nl